

A Brassói Ujlap előfizetési ára:

egész évre K 12.—
 félévre „ 6.—
 negyedévre „ 3.—
 egy óra „ 1.—

Egyes szám ára 4 fillér.

BRASSÓI UJLAP

TÁRSADALMI NAPILAP.

Megjelenik vasár- és ünne-
 napok kivételével minden nap
 :- :- délután 6 órakor. :- :-

Hirdetéseket felvesz a kiadó-
 hivatal, Kolostor-utca 29. sz.
 Hirdetések díjszabás szerint.

Szerkesztőség: KOLOSTOR-UTCA 29. SZ.
 TELEFON: 110.

Felelős szerkesztő: BUSZEK BÉLA.
 Főszerkesztő: Dr. WASYLKIEWICZ VIKTOR.

Kiadja: ÉGETŐ TESTVÉREK NYOMDÁJA.
 Kiadóhivatal: Kolostor-utca 29. sz. alatt (udvarban).

Hazaárulás.

Irta: dr. Herrmann Antal.

A hazaárulás a legnagyobb bűn. Nálunk azonban olcsón osztogatják a hazaáruló címet. Ha valaki más politikai nézetet vall, az már hazaáruló. A kormány és pártja mindig hazaáruló volt az ellenzék szájában. Viszont pl. a szociálistákkal és nemzetiségekkel paktáló ellenzéknek is kijár néha a hazaáruló titulus.

Hazaáruló az, aki elárulja a hazát. Ez tulajdonképpen átvitt értelmű kétes kifejezés. Általában véve, az a hazaárulás, ha valaki olyat tesz, ami a haza ellenségeinek jelentékeny hasznára van, a hazának pedig kárára, ha ezt tudatosan és önérdékből teszi.

Törvényeinkben körülírt és azok szerint büntetendő hazaárulást követnek el pl. azon hazai nemzetiségbeliek, akik az ország integritásának és alkotmányának rovására kifelé gravitálnak.

De sajnos, sok magyar ember követ el öntudatlanul is igen veszedelmes és szószent értelmében vett olyan hazaárulást, amelyet törvényeink nem büntetnek, nem is akadályoznak meg, sőt legalizálnak.

Mert mi a haza konkrét értelmében? A hazai föld. Magyarországon

minden földdarab a haza egy része. Aki tehát a hazai földből elad valamit a haza, a nemzet ellenségeinek, vagy csak idegeneknek is, az betű szerint hazát árul, tehát hazaáruló.

Kik a haza ellenségei? Népjogi értelemben vett ellenségünk most nincsen, mert a mi államunk most nem visel háborút senkivel. De az idegen, a külföldi, különösen a szomszédos nép bármikor lehet ellenségünk népjogi tekintetben is.

A nemzetek közt azonban nemcsak formális nyílt háborúk folynak. Talán még elkeseredettebbek, veszedelmesebbek és mindenestre huzamosabbak azok a nem fegyveres harcok, melyeket faji antagonizmusból, vagy gazdasági érdekellentétek miatt vívnak egymással a népek.

Jogosan nevezhető hazaárulónak az, aki a magyar nemzet által ezelőtt ezer évvel vérrel és okossággal szerzett közös haza földjének egy részét, melynek az egyéni birtokosa tulajdonképpen csak hűbéres haszonélvezője, (akár az ősi jogfelfogás, akár a legmodernebb szociológiai elmélet szerint), idegennek, külföldinek adja el, vagy akár olyan belföldinek, akiről feltehető, hogy nem hazafi, nem feltétlen hiva a magyar hazának és alkotmányának.

Sajnos, éppen azon osztály tagjai, melynek honfoglaló ősei megszerezték a hazát, mely egy ezredéven át gerince, fenntartója volt e nemzetnek, a magyar nagy és középbirtokosok követik el mind gyakrabban az ilyen értelemben vett hazaárulást. Nem értik meg a korszellemnek intenzív munkára intő szövegét, életökkel és igényeikkel nem alkalmazkodnak a szociális fejlődéshez, elveszítik maguk alatt a talajt, eladják az ősi földet. S nem nézik, hogy a vevő idegen, vagy olyan fajhoz tartozik, melynek hazafisága, nemzethűsége nem kétségtelen.

Nem hazaáruló azonban pl. a somogyi paraszt, aki otthon magyar szomszédjának eladta tiz hold örökségét és a pénzen Szlavóniában horvátoktól 50 holdat vásárolt, abból verejtékes munkával mintagazdaságot csinált és roppant nehéz munkával így foglalja vissza egyenkint ezt az ősi magyar hazai területet, amelyet a hazaárulásig könnyelműen gavalléros magyar politika ingyen ajándékozott az ellenséges horvátoknak.

Hazaárulást követ el az is, aki hűtlenül végképen elhagyja a hazát, melynek életével és ennek minden eredményével tartozik, hogy idegenben

T Á R C A.

Valami a szennyirodalomról s az ifjúságról.

— A Brassói Ujlap eredeti tárcája. —

A pornografiáról, s nem éppen a pornografikus, de hatásukban káros könyvekről, folyóiratokról, élclapokról sok szó esik mai napság az egész kulturvilágban, főleg azonban Franciaországban és nálunk. Nemrégiben Kölnben, a pornografikus irodalom ellen tartott nagygyűlésen kitűnt, hogy a francia után nálunk terem a legtöbb szenny munká. Szomorú dicsőség, melynek egyetlen vigasza az a tiszteletreméltó magyar nyelvű küzdelem, melyet hazánkban a szennyirodalom ellen folytatnak.

Ennek a küzdelemnek hü fotografiáját adja az a főtitkári jelentés, amely az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség legújabb fővárosi közgyűlésén elhangzott. Azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha ennek a gazdag jelentésnek néhány fontosabb mozzanatát ideiktatom.

A szövetség egy bizottsága összegyűjtötte a szennyiratok és a pornográf kiadványok s képek által okozott mérhetetlen erkölcsi károkat feltüntetendő adatokat. Ezek az

adatok mind számuknál, mind súlyuknál fogva megdöbbentők. Ugyancsak ez a bizottság gyűjtötte össze a rendeleti és törvényhozási intézkedéseket a szennyirodalom és művészet ellen.

Az egész művelt világ komoly lépésekre készül. Megdöbbentő a pornografia termékenysége. A budapesti államrendőrség 1911-ben 26.000 könyvet, 12.000 képes levelezőlapot, 9.000 méter filmet és 6.000 lemezt foglalt le pornografikus tartalmuk miatt. Ebben a megdöbbentő számban nincsenek benne a bizonyára tekintélyes vidéki adatok, s mi tömérdek lehet azon pornografikus kiadványok száma, melyek a lélekufárok ravaszága miatt nem kerülnek ítélkezési forum elé.

Ezzel a romboló kárral szemben minden erőből komolyan védekezni kell. Előzőleg intézkedéseket kell tenni, de főleg hatalmas mozgalmat kell indítani az ellen a téves felfogás ellen, hogy a pornografia ellen küzdeni annyit jelent, mint a sajtószabadság ellen küzdeni, s hogy e küzdelem az 1848-iki törvények szelleme ellen volna. Ez a törvény sokkal szigorubbant bünteti a pornografiát, mint a mai. Éppen arra kell törekednünk, hogy visszaállítsuk azt, amit a tulságosan elnéző utódok elrontottak.

Az állapot annál szomorubb, mert a

pornografikus könyvek, folyóiratok, képek, lapok elsősorban az ifjúságot támadják meg, a jövő reménységét.

Károsak már azok a kiadványok is, a melyek hőbortos ábrándokat, lehetetlen kalandokat, rémes történeteket bocsátanak világgá, mert ezzel elbolondítják, utvesztőbe csalják, kalandos életre csábítják a tapasztalatlan ifjúságot, de ezek ellen még aránylag könnyű a védekezés.

Annál nehezebb a védekezés az erkölcsstelen irodalommal szemben. Ez egész nemzedéket mételjez meg.

Dicsőíti a bűnt, gunyolja a hitet, a családi élet szentségét, naiv mesének mondja a hitbeli és erkölcsi igazságokat, hőbortnak az erényt s morális ragályt terjeszt maga körül.

A szennyes irodalom kezében lobogó fáklya van, amelynek fényénél odatalál a tétova ifju a romlottság világába.

A pornografia éppen úgy, mint a szennyes szín- és mozarab, igen jó üzlet, azért virágzik oly nagyon, azért keresik oly lázasan.

Létét, virágzását az általános emberi gyöngesség építi arra, hogy ma már a gyermekifjunak nem a Robinson bájos története, kell, hanem érzékcsiklandó olvasmány.

talán jobban és könnyebben éljen, vagy földi kincseket keressen. Aki azt az elvtelen elvet vallja: ubi bene, ibi patria (ahol jó élet van, ott a haza), a helyett, hogy ezt az elvet törekednék megvalósítani: ubi patria, ibi bene (ahol a haza, ott jó az élet).

Sőt némileg hazaáruló az is, aki nem használja fel minden erejét és tehetségét a haza javára, s aki nem törekszik megakadályozni, hogy olyan elemek foglaljanak tért a haza földjén, a nemzet társadalmában, melyek veszélyeztethetik vagy meghamisíthatják a haza egységét, a nemzet magyar voltát, az ősi hitet, a történeti hagyomány folytonosságát, a szerves biztos haladást és fejlődést, a nemzeti eredmények megvalósítását.

Aki nincs velünk, az ellenünk van, mondja az irás. Aki nem föltétlenül hű fia hazájának, az a haza ellensége, tehát hazaáruló. Itt nincs alku, nincs közélet. S ebben nem enged kibuvót semmiféle ál-lojalitás.

Ez nem sovinizmus, türelmetlenség, kizárólagosság, gögös önzés. Igaz, Magyarország nemcsak a honszerző Árpád vérbeli ivadékaie, nem csak a magyar ajkuaké, hanem mindazoké, a kik lelkileg és politikailag magyaroknak vallják magokat. Hiszen a többi elemek nemzedékei is századokon át vérrel és verejtékkel segítették kialakítani a mai Magyarországot, a tolerancia országát. Itt minden polgár rendületlenül ragaszkodhatik hazájához, népéhez, nyelvéhez, vallásához, s emellett kifogástalan jó hazafi lehet, csak teljesítse kötelességét, éljen a törvények szerint és dolgozzék a közös haza javára. Aki pedig ezt nem teszi, az ha a hét vezér valamelyikének egyenes leszármazottja is — hazaáruló.

A pornografia buja virágzásának másik oka a mindenáron való feltűnési viselkedés. Tehetségtelen, vagy csak félig tehetséges írók, kik komoly írásaikkal még közepes színvonalat sem érnének el, ilyen léha írásokkal keresik a feltűnést.

E törekvésökben segítik őket a kiadók is. Egy kiadó nemrég a következő magasztos erkölcsi és irodalmi felfogásra valló feltételek mellett tett megrendelést egy regényre: „A népnek s az ifjúságnak nem kell ideális, magasztos eszmékért küzdeni, tehát brutálítások nélkül való regény. A regény főeleme legyen a szerelem, még pedig a bűnös szerelem, mert ez a meseszöveg érdekességét biztosítja.”

Ezt a megrendelést pedig egy olyan író kapta, akinek nevét ma senki ismeri s ez a tehetségtelen senki intézett merényletet az erkölcsi felfogás ellen, holott még a lángelmék megtévelyedései sem lehetnek olyan becsesek, hogy miattuk az erkölcsi világot tegyék kockára.

A jelenkor francia esztétikusai panaszkodnak a külföldi erkölcstelen irodalmi termékek inváziója ellen.

Ez a panasz, bár ott is jogosult lehet, inkább illenek a mi szájunkba, hisz legujabb

Utazás Brassó körül.

Brassó főtere.

Aki ezelőtt 20—25 évvel megfordult Kolozsvárt és látta annak főterét rossz közeletével, vásáros bódéival, az ma csodálattal szemléli, hogy mivé lett az a tér egy kis jóakarát és áldozatkészség útján. Föltétlenül el kell ismerni, hogy Kolozsvár főtere remek templomával, gyönyörű Mátyás-szobrával és gondozott parkjával nemcsak Erdélyben, de az egész országban ritkítja párját!

Nemrég Szebenben jártam és örvendve láttam, hogy a város közelete alkalmával a piacon köröskörül a széles gyalogjárók mellett meghagyták a régi fákat, sőt helyet hagytak új fák ültetésére is.

Más kisebb városokban is így van ez, nemcsak a főteret ültetik körül fákkal, hanem az egyes szélesebb utcákat is fasor díszíti, s azonkívül játszótérket, parkokat, nyilvános kerteket létesítenek mindenfelé. Így látjuk azt pl. Szászsebesen, így a barcasági falvakon is.

Egyedül Brassóban van az az anomalia, hogy a főteret pusztán és disztelenül áll. S miért? Azt mondják, hogy a piacon lakó kereskedők érdekeit sértené az, ha a főteret befásítanák, mert akkor a bevásárló falusiak szekerei nem állhatnának meg a piacon, s a vásárokat sem lehetne ott megtartani. Lássuk csak, valóban így van-e ez? Nem kerül sok fejtörésre, hogy belássuk mennyire kicsinyes és gyöngye kifogások ezek. Mert először is, ha a főteret kerekén fákkal beültetnék, ez éppen nem zavarná a kocsiközlekedést, mert az utak egészen szabadon maradnának, a sátorokat is egészen jól fel lehet állítani. És ha a városház előtt (esetleg mind a négy oldalon) kis parkot létesítenének, az sem tenné lehetetlenné a vásárok megtartását, van ott elég hely arra is. De gondoljuk meg azt is, hogy amint mai napság már nem árulnak lovat a lópiacra, tehenet a tehenpiacra, úgy itt az ideje, hogy a gabonapiacot is elvigyék a főtérről.

Minden haladás, minden újabb intézmény létesítése bizonyos emberek érdekeit sérti. Gondoljunk csak a vasutra, a gőzhajóra, automobilra stb. Hát kérdelem, mi lenne a

irodalmunk jóformán belefulladt azokba az ostobaságokba, amelyek a világ minden részéről özönlöttek hozzánk.

Az eredetiek sem különbek az importnál s a szomorú állapotok mellett csak az a vigasztalásunk van, hogy nagy költő, lángtehetségű író, igazi vates, sohasem szegődött a pornografia szolgálatába.

A külföld nagy szellemei is óvakodva kerültek a szennyet, sőt a legtöbb világhírű író érzi, hogy az irodalomban is mindinkább közeledni kell a pozitív valláshoz, s a tételes erkölcsi törvényekhez. Sudermann megihletti s áhitatra ragadja az Ur Jézus magasztos alakja, Heyse, a szerencsétlen Judás apostol tragikumán mélyen elszorodik, Ibsen, az álmadozó szimbolista szívesen boncolgat vallási tételeket, Tolstoj az evangéliumot akarja az emberiség életkönyvévé tenni, Lewy Wallas és Sienkiewicz magasztos eszméket fejtegetnek a Ben-Hur-ban s a Quo vadis?-ban, s a két modern, D'Annunzio és Anatol France rámerészkednek már a legenda talajára.

Nincs tehát más mód, mint visszatérni az Istenhez még az irodalomban is.

Nem lehet szebb hivatása az iskola és szülői ház együttes működésének, mint a

világból, ha minden ujitást, minden kezdeményezést ilyen kicsinyes okok megakadályoztak volna. A világ feltartóztatlanul halad előre, ideig-óráig szembeszállhatunk ugyan a hatalmas áramlattal, de végül is ki kell térnünk előle, mert különben kéréletlenül elsöpör! Így van a kisebb dolgokban is. Mi tehát bizunk új polgármesterünk körültekintő bölcsességében, melyet minden biztonnal a városi tanács és közgyűlés is a legszívesebben fog támogatni abban, hogy Brassó városa ebben se maradjon hátra s a legközelebb megkezdik a főteret befásítását. Ajánljuk e dolgot minden jóindulatu brassói polgár szíves figyelmébe! (Gy.)

HIREK.

Vidéki előfizetőinkhez.

Vidéki előfizetőink közül még többen vannak hátrálékban. Tisztelettel kérjük, szíveskedjenek hátrálékaikat beküldeni, ellenkező esetben kénytelenek vagyunk a lap további küldését megszüntetni.

A kiadóhivatal.

Az Istentisztelet sorrendje a plebánia templomban. Szeptember hó 22-én — vasárnap — a plebánia templomban az Istentisztelet sorrendje a következő: Reggel 6., 7., 8., 9. fél 12 órakor csendes szent mise. 10 órakor német szent beszédet mond Meisel József apátplebános, mely után énekes szent mise. — Délután 5 órakor a hitelemző szent beszédeket folytatja Kún László káplán, utána rendes délutáni ájtatosság.

A Brassói Egységes Magyar Párt végrehajtó bizottsága f. hó 23-án este 6 órakor a Magyar Polgári Kör helyiségében ülést tart, a melyre tagjait hazafias tisztelettel meghívja az elnökség.

A szent atya állapota. A római ujságok szerint a pápa kiheverte a legutóbbi meghülését s egészen jól érzi magát, bár még látszanak rajta a betegség nyomai s ezért e hónapban semmiféle fogadás nem lesz, csupán a legszűkebb környezete jelentését hallgatja meg.

gondjaira és felelősségére bízott ifjúságot azon az uton vezetni, mely Istenhez visz. A pornografia az ellenkező uton halad, azért kell küzdeni ellene. A társadalom nagy mozgalmához, mely a törvény oltalma alatt és segítségével akarja azt megölni, csatlakoznunk kell nekünk is. Ki kell venni a szennyiratot az ifjúság kezéből! Oda kell vezetni a tiszta irodalom üde forrásvizéhez. Fel kell világosítani, hogy a gonosz betű öl, a tisztességes irodalom világosságot és műveltséget áraszt.

Ma még általános a panasz az ifjúság romlottságáról. Legutóbb az Evangelikus Tanáregyesület közgyűlése fejtegette e szomorú jelenséget.

Az ifjúságot a jövőben dus természettel kecsegtető virágos ágynak szokták nevezni. Vigyáznunk kell, nehogy a gyilkos féreg még virágjában megtámadja, mert az ilyen virág legelőbbje lehull s amely életben marad is, satnya és fanyar gyümölcsöt terem.

(—or.)

Legolcsóbb

bevásárlási

: forrás :

férfi-, fiu- és gyermek-

ruhákban

Izsák Henrik

Kapu-utca 9—11.

Őszi férfi öltöny **K** 20-
minden színben **K** 28-
K 36-

Átmeneti kabát **K** 20-
a legújabb divat szerint **K** 26-
K 35-
K 50-

Körgallér **K** 12-
K 16-
K 20-

Iskola-öltöny **K** 6-
6—10 évesig. **K** 9-
K 12-

Fiu-öltöny **K** 12-
11—15 évesig. **K** 16-
K 21-

Férfi nadrág **K** 6-
K 8-
K 10-
K 13-

**Téli áru ugyan-
ezen árban.**

**Kérem meggyőződni vételkény-
szer nélkül, hogy Brassó leg-
olcsóbb bevásárlási forrása, ahol
csakis jó áru lesz eladva.**

A rom. kath. státus igazgató-tanácsának ülése. Az erdélyi rom. kath. státus igazgató-tanácsa tegnap délután 3 órakor tartotta meg szokásos havi ülését Kolozsváron gr. Mailáth Gusztáv Károly erdélyi püspök elnöklete mellett. Az ülésnek kiemelkedő része volt az a szeretetteljes ünneplés, melylyel a betegségéből felépült elnöklő püspököt illették, melyért a püspök meghatóttan mondott köszönetet. Az ülésen az egyes bizottságok előterjesztéseit vették részletes tárgyalás alá s intézték el a folyó ügyeket. A tanácsülés végén az őszi státusgyűlés napjával november hó 14-ik napját tüzték ki.

A városi kir. állatorvos helyettesítése. Tachauer Adolf városi kir. állatorvos távolléte idejére a városi állatorvosi teendők teljesítésével dr. Ornstein Lipót felvidéki járási kir. állatorvos bízott meg.

Városi közgyűlés. Brassó város képviselőtestülete szeptember hó 22-én (szerdán) délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A 23 pontból álló napirend fontosabbjai a következők: 4. A városi elővásárlásra vonatkozó szabályrendelet 1. §-ának értelmezésére vonatkozó indítvány. 21. Az 1913. évi virilista névjegyzék megállapítására vonatkozó indítvány. 22. Azon pénzintézetek kijelölésére vonatkozó indítvány, amelyeknél az árvák pénze az 1913. évben elhelyezendők. 23. Dimény József rendőrhadnagy megjutalmazására vonatkozó indítvány.

A Tanítók Hunyadi Házának megnyitása. Kolozsvárról jelentik: Szép ünnepély keretében nyitották meg az új iskolai évet a Tanítók Hunyadi Házában Kolozsvárott, amelynek igazgatója az Eötvös-alap júliusban tartott közgyűlésén Bartha Pál kispesti igazgató tanítót választotta meg a magyar tanítóság. A daloskar Himnuszát után dr. Sarudy Ottó képzőintézeti igazgató mondott ünnepi beszédet. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Bartha Pál, az új igazgató emelkedett szólásra. Az igazgatót lelkesen megéljenzte egy a közönség, mint az ifjuság. A szép ünnepély a Szózat hangjaival ért véget.

Árviz. A folytonos nagy esőzés a Szamos folyó völgyében és főleg Szolnok-Dobokában ismét nagy károkat okozott mindenfelé. Nevezetesen Árokalja községben úgy a Szamos, mint a Dobriki kiáradt és elöntötte a jobb és bal parton a vetéseket. Sok helyt a kazalban lévő és eséplés alatt álló gabonaműveket az ár magával sodorta. — Désen a múlt napokban a Szajka patak 3 méter magasra földuzzadt és magával sodort mindent, házakat, kerteket s utcákat öntött el.

A kultuszminiszter a madarak és fák védelméért. Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki valamennyi tanfelügyelőhöz és valamennyi egyházi főnhatóságához, a melyben újtasítja őket, hogy a madarak és fák védelmében kifejtett akcióban támogassák tovább is az ily irányú egyesületeket és a madarak és fák védelmének érdekében tartsák meg ezentul is a madarak és fák napját. Azokat a tanítókat, akik a madarak és fák napjának megünneplése és az ifjuságnak a természet megismerése, az állatok és növények megvédése irányában való vezetés körül kiváló érdemeiket szereztek, a miniszter jutalomban fogja részesíteni.

Olasz hadihajók a Dardanellák előtt. Szófiából az hír jön, hogy olasz hadihajók cirkálnak a Dardanellák előtt napok óta. Az olasz hajóraj szakadatlanul szemmel tartja a tengerszorost.

Népgyűlés Párisban a magyar kormány ellen. A „Presse Associée“ jelentése szerint: Párisban nagy francia-magyar meeting készült a Lukács-kormány ellen. A meetinget Párisban élő magyar munkások és a Jaurés vezetése alatt álló szociálisták rendezik. A tüntető gyűlést a jövő hét szerdáján, a Ti-volli-Vaux-Hall helyiségeiben tartják meg.

A szerb-bolgár szövetséget aláírták. A szerb-bolgár politikai és hadügyi egyezményt aláírták. A skupstinát hétfőre rendkívüli ülésre hívta össze a kormány. Ezen az ülésen teljhatalmat kér a bekövetkezendő eseményekkor való külpolitikai eljárásra.

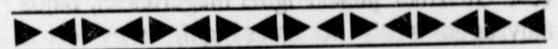
Egy aviatikus katasztrófája. Az avinói katonai repülőversenyterrről tegnap négy pilóta nagyobb utra szállott föl. Ez volt próbapertülések a vizsga előtt. Visszafelé jövet Bongiovanni hadnagy már egészen közel Avinóhoz körülbelül 50 méter magasságból lezuhant és halálra zuzta magát.

Milyen idő lesz? Meteor szerint szeptember hó 21-én bekövetkezik az időjárás teljes javulása, mely a hónap végéig megmarad. Október hónapban kedvezőbb időt várhatunk, mint eddig volt, mert állandó jó időben lesz részünk.

Kirabolt osztrák posta. Janina és Santi-Quaranta között az osztrák postát szállító lovaspostást, a ki három utassal ment, öt álarcos rabló megtámadta. A postást és az utasokat kirabolták és azután megszöktek.

A Transsylvania kávéházban naponként Kosti Miklós hírneves zenekara játszik.

IZSÁK FERENC iskolájában a tanulóifjuság táncanfolyama szeptember hó 21-én kezdődik.

Hubert Hedwig és Társa
KÖNYVKERESKEDÉS

Brassó, Kolostor-utca 29. szám.

Nagy választék *diszlevélpapirokban,*
irodai berendezések üzleti könyvekben.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a
Pénzügyi-palotában levő
(Fellegrvári oldal, a máv. fogyasztási
szövetkezettel szemben)
mészárszékemben naponta
friss, elsőrendű
marha-, disznó- és borjухust
merek ki,

rendes napiárban. A nem fogyasztási
szövetkezeti tagok is beszerezhetik ná-
lam a hus szükségleteiket.

**A népszövetségi tagok pártfo-
gását kéri**

KÁDÁR MIHÁLY
mészáros.

Pénzügyi-palota.

Tanuló fiuk

felvétetnek az

Égető Testvérek

könyvnyomdájában.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Színház.

Heti műsor:

Szombat: Szegény Jonathán. Várady Margit jutalomjátéka.
 Vasárnap: délután: Leányásár. Este Anikó házassága.
 Hétfő: A cigánybáró.
 Kedd: A bagdadi nő. Fái Flóra jutalomjátéka.
 Szerda: Mayerék.
 Csütörtök: A makrancos hölgy. — A brassói szinkör-alap javára.
 Péntek: Sziklai József jutalomjátékul: Nagy diákok.
 Szombaton: A kis barátnő.
 Vasárnap délután: Cigányszerem; este: A kis barátnő.
 Hétfőn: A varázskeringő. Bucsueloadás.

* **Jogot a nőknek.** Majdnem üres ház előtt játszták tegnap este Sutró A. „Jogot a nőknek” c. szatiráját. Sovány kis mese, az ismeretes, sablonos alakokkal, jelszavakkal s megoldással, de azért mégis elég arra, hogy egy estére kellemesen elszórakoztasson, sőt olykor hangos nevetésre indítson s talán több közönséget csaljon a színházba. Alakjai főleg igen elevenen vannak megrajzolva. A darab központjában Pelling Sophie bájosan megrajzolt alakja áll, az igazi nő, kibén küzd a természetes, finom, bensőséges női szívet a feministák családforgató eszméivel, míg végre is győz a nőben az igazi nő s szerelmesen borul férje ölelő karjaiba.

E kedvesen megrajzolt női típust Hevesi Gusztika játszta igazi megértéssel, bájos naivsággal s oly hü igazsággal, hogy ezt a kicsiny közönséget egészen magával ragadta. Nagyon sajnáltuk, hogy csak oly kevesen gyönyörködhattunk stílusos játékában, de dicséretére kell említenünk, hogy ez őt nem hangolta le. Igazi művésznői kvalitásait éppen azzal mutatta be fényesen, hogy az üres ház nem zavarta játékát; játszott saját szívének gazdagságából, játszott magának, szerepének, mint azt egyébként bájos szerepe megkívánta.

Méltó partnere volt a férj szerepében Földváry Sándor. A szeretett feleséget minden áron visszahódítani akaró férj hangját, alakját, mozdulatait nagyon ügyesen kreálta s rászolgált a közönség ünneplésére.

A Kalleia szerepében Hevesi Mariskának volt igen nagy sikere. Szép, elegáns, diszkrét volt s plasztikus gesztusai mozdulatait, kellemes hangja s beszéd módja ezt az egyébként nem nagy szerepet első rangúvá tették.

Vágóné (Dulcie), Fái Flóra (Agatha) s Herceg Vilmos (Woodohouse) a tőlük megszokott kedvességgel segítettek a darab sikerében.

Az összejáték jó volt s csak azt sajnáltuk, hogy ezt a darabot nem sokan élvezhették, mert nagyobb közönséget megérdemelt volna. (Nő)

**„ADLER”-
automobilok**

olaj, auto-pneumatik a legjobbak!

Autókikölcsönzés.

Kerékpár, varrógép és auto-javítás

MOOSER MIHÁLY-nál

Brassó, Kapu-utca 39.

Táviratok.

Budapest, szept. 21.

A „Neues Pester Journal” a miniszterelnök nyilatkozatát közli Désy Zoltán ellen. Désy a „Budapest”-ben kijelentette, hogy a lapok nyilatkozatát elferdítve közölték, de ő a napokban egy határozott nyilatkozatot tesz közzé, melyet bizonyítani is kész.

Budapest, szept. 21.

Az ellenzék Bécsbe ment, de a delegáció magyar elnöksége az ellenzék részére a karzati jegyeket megtagadta, de úgy látszik, hogy az ellenzék a legvégsőre is el van készülve, hogy a delegációt megzavarja.

Budapest, szept. 21.

A „Pesti Hirlap” szerint a bécsi nép s a szociálisták rokonszenvesen fogadták az ellenzéket s nagy demonstrációra készülnek, melynek — mint remélik — hatása lesz az udvarra.

Bécs, szept. 21.

Zeuker, az új földmivelésügyi miniszter cseh nemzetiségű ugyan, de politikai tekintetben megközelíthetlen.

Bécs, szept. 21.

A városi képviselőtestületi gyűlésen ma nagy skandalumok történtek. Schuhmeier szociálista és Hohenzinger liberális képviselőtestületi tag 3 ülésről kizárattak és több szociálista képviselőtől megvonták a szót.

Konstantinápoly, szept. 21.

Skutari mellett heves összeütközés volt. Ennek dacára a jelek a közeli békét jósolják.

Belgrád, szept. 21.

A mozgósításról szóló híreket hivatalosan megcáfolták.

Róma, szept. 21.

A tegnapi napot egész Olaszországban rendkívül hazafiasan ünnepték meg. A Libiából visszatért csapatokat mindenütt a legnagyobb örömközlésekkel fogadták. Palermóban a köztársasági párti képviselő, Colajani a többi köztársasági és szociáldemokrata képviselők jelenlétében kijelentette, hogy elismeri a libiai háborúnak nagy politikai, gazdasági és erkölcsi előnyeit, azonkívül Olaszország egységét és katonai fegyelmét, vitézségét is megerősíti.

Gatschina, szept. 21.

A hadi léghajó 250 méter magasságból lezuhant, fák közé jutott. A bent levők a földre estek, de csak jelentéktelenül sérültek meg.

Tussi, szept. 21.

Tussi melletti ütözetek megújultak. A rendes csapatoknak 1 halottjuk és 7 sebesültjük volt. A mallisorok 17 embert veszítettek és 21-en sebesültek meg. A montenegrói katonák közül 3 sebesült meg. Az örmény patriarka lemondott.

Kelemen András

cipész. Ajánlja saját gyártmányu férfi-, női-, valamint gyermekcipőit.

Brassó, Weisz-Mihály-utca 27.

Ma és minden nap
a DRECHSLER-utóda
 kávéházban a hírneves ROTH ALBERT,
 a nagyszobori cigányprimás és öccse,
 VILMOS tárogató művész zenekara hangversenyt tart.

Málnási Mária-forrás

természetes alkalikus sós savanyúviz. Legkiválóbb köptető- és étvágyemelő szer.

Kapható mindenütt!

Kutkezelőség: BRASSÓ.

HEDWIG HUBERT

virágterme.

BRASSÓ,

Kolostor-u. 23. Telefon sz. 500.

A Római Császár

vendéglői borkimérésben (Árvaház-u. 3.) kitűnő

Eredeti erdélyi borok

kaphatók. —o—o— Elismert jó konyha!

Testedzés.

A brassói sporttelep.

Ez egy olyan kérdés, amelyről igen sokat lehetne csevegni. Mert hogy megérdemli a szót, az bizonyos. Sőt nézetem szerint sokkal érdemesebb arra, mint sok más dolog, a mely szintén több-kevesebb haszonnal jár; a sporttelep azonban minden bizonnyal föltűnül ezeket ebben a tekintetben. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy most már majdnem minden számottevő városnak megvan a saját berendezett sporttelepe, ahol alkalmat, módot nyújt fiainak, leányainak ahhoz, hogy a testgyakorlás iránt érzett vágyaiknak, kedvüknek méltóképen áldozhassanak. Ez megtörténhetett azokban a városokban, a melyek semmiféle tekintetben sem különbek Brassónál, legföljebb kisebbek, sőt szegényebbek, miért ne tudná tehát megcsinálni ezt Brassó városa, a mely se nem olyan nagyon szegény, sem nem szűkölködik olyan nagyon a helyben.

Ha jól emlékszem, erről a dologról már többször esett szó nemcsak magánbeszélge-

pt. 21.
megújul-
halottjuk
sorok 17
besültek
közül
patriarka

lás
u férfi-
it.
ca 27.

oda
BERT,
ccse,
hang-

S

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

tések alakjában, hanem egy alkalommal a sajtó útján is. Tiszta jele ez tehát annak, hogy a sporttelep szükségét mindenki érzi és be tudja látni, hogy most, amikor a testi kultusz mindjobban terjed és örvendetesen hódít városunkban is, egy megfelelő sporttelep létesítése nemsokára elkerülhetetlen szükségé válik. Mert hogy a mostani körülmények között, tehát nyílt, határolatlan és rendezetlen helyen kedve lehessen valakinek, akár egyeletnek, akár egyeseknek gyakorolni valamely játékot, vagy valamely atletikai gyakorlatot, azt nem tudom elhinni. Még pedig azért, mert ebben megakadályozza őt a tér egyenetlensége, a nézők benyomulása a játék területére, amely egy cseppet sincs a cél számára gondozva, öltöző hiánya, víz hiánya, stb.

Pedig egy kis jóakarattal és egy kis pénzáldozattal nem volna lehetetlen erre a célra berendezkedni. Hely van meglehetősen bőven a színház mögötti téren. Nem tudom ugyan, hogy a városi tanácsnak miféle célja van ezzel az óriási területtel, be akarja-e azt építeni, vagy parkká akarja alakítani, azonban így, kihasználatlanul hagyni ezt a területet, nagy véték volna. Jelenleg abból az óriási telekből a városnak ugyszólván semmi haszna sincs. Az az érték, amit a színház telke és az egész területen, tehát egészen a pénzügyi palotáig, a rajta termelt pár szekér széna képvisel, vajmi csekély haszon ahhoz képest, amit akkora területtől elvárni lehet. És egyéb aztán ezenkívül igazán nincs, amiről azt lehetne mondani: no hát ez mégis valamit jövedelmez.

Ilyen körülmények között tehát miért ne lehetne egy darabot kihasítani egy sporttelep számára, ami nem volna holt befektetés, mert hiszen a bérlő egyletek mindegyike hozzájárulna a bérösszeg kiegyenlítéséhez. De különben is, ez városi érdek, ennél fogva elsősorban tehát humánus dolgot tennie a város ennek a fölépítésével s az, hogy abból valami jövedelme is legyen, csak másodrendű jelleggel kell, hogy bírjon. Így van ez mindenütt, Pesten, Kolozsvárt, Kassán, Aradon, stb. Mindenesetre gondos előkészítést kíván ez az ügy, mert befektetéssel jár és ha csakugyan megvalósulna, ez az óhajtasunk, bizonyára nem volnánk akkor olyan szegények egyletekben és sportoló egyénekben, mint most vagyunk.

Igen nagy szükségét teljesítene tehát a városi tanács, ha ezt az ügyet programjába venné és minél előbb meg is valósítaná, mert hisz nem egyéni és magánvágyat, hanem közszükségletet elégítene ki és egyuttal egy fontos városi érdeknek is eleget tenne ezáltal.

(-yf-)

„KORONA“ szálloda résztvénytársaság Brassó Elsőrangú szálloda!!

100, a legmodernebb kényelemmel berendezett szoba és szalon. 250 vendég befogadására alkalmas. Villanyvilágítás. Lakosztályok fürdőszobákkal. Saját gőzmosóda. Központi szellőztető. Író és olvasó szoba. Nagy fogadó terem. Fürdők. Zeneterem. Turista-megszálló. Sötétkamra fényképezékek részére. Kiállító szoba. Kerti-erkély. Társaskocsi minden vonatához. Automobilgarage. A legnagyobb izléssel és kényelemmel berendezett kávéház. 100-féle bel-és külföldi lap és képes folyóirat. Nagy billiárd szoba. Játékszoba. Páholy. Elegáns étterem és szeparék. Finom borok és likőrök, valamint alkoholmentes italok. Elsőrendű bécsi és francia konyha, melynek látványosságzámba menő berendezése megtekintésre szívesen rendelkezésre áll. Erdélyi és nemzetközi étek, pilseni-, bajor- és angol sörök.

Mäder János, igazgató.

Kaphatók

jutányos árak és feltételek mellett

részletfizetésre is

elsőrangú gyártmányú mindenfajta varrógépek, kerékpárok, fa- és vasbutorok, képek, tükrök, inga- és zsebórák, arany- és ezüst, szalon-garnitúrák, divánok, matracok, fali- és futó-szönyegek, paplanok, mindenfajta vásznak, köntöskelmék, kész férfi- és fiuruhák, esetleg mérték után is készítenek. — Nagy választék nemzeti zászlókban.

Szöllősy Zs.

Brassó, Kapu-utca 69.

Ügynökök megfelelő fizetés mellett felvételnek.

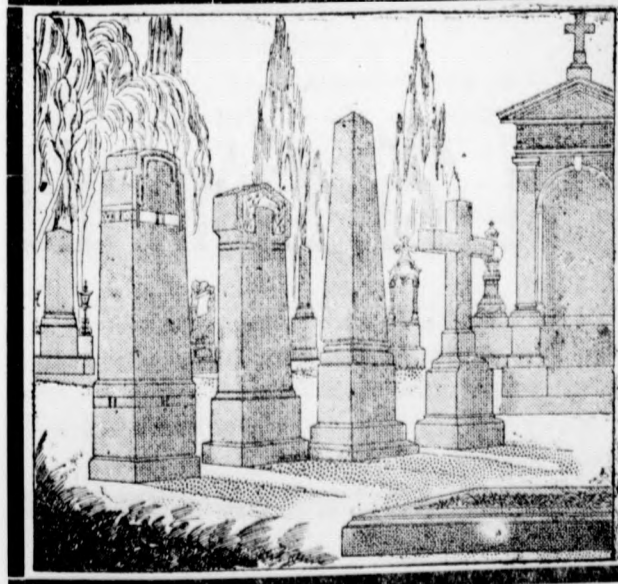
Kósa Albert

szabó-üzlete

Brassó, Weisz-Mihály-u. 6.

Ajánlja dus tartalmu szövetraktárát úgy belföldi, mintf inom angol szövetekben. — Elsőrangú kivitel.

Kifogástalan szabászat.

Sirkőraktár és mindennemű köfaragó vállalat Herzsum Ferenc és Károly

Brassóban, Vasut-utca 58-B. :-: A MÁV. állomás közelében.

Állandó nagy raktárt tartunk: kész sirkővekben fehér márványból, laborador, fekete svéd gránit, syanit, trachid és homokkőből.

Elvállalunk és szállítunk: különleges sirkőveket, átalakításokat, áthelyezést, úgy helyben, mint vidéken is. Megrendelésre készítünk mindenféle köfaragó munkát kicsinyben és nagyban, bármely hazai kőből, vagy márványból. — — —

Saját kőbányával rendelkezünk. Olcsó, valamint pontos kiszolgálás mellett bárkivel versenyképesek vagyunk.

A Kőbánya-utca 23. számú pormentes és igen szép helyen fekvő házban

két lakás

amelyek 2—2 szobából, konyhából, és egyéb hozzátartozókból állnak, f. évi Szent Mihály napjától kezdve —

kiadó.

Ásványviz!

Ujdonság!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a zajzoni „Béla forrás“ jód-tartalmu vizét forgalomba hoztam, mely minden gyógyszerár, drogeria, kávéház, vendéglő és egyes kereskedésben kapható.

Ezen ásványviz kitűnő gyógyhatásáról Hankó Vilmos dr. országos vegyelemző, mint Hantz Mihály dr. vm. főorvos urak akkép nyilatkoztak, hogy a zajzoni „Béla forrás“ vize különösen ajánlható: anyagcserezavarásnál, minő vérszegénység, vérbajok, gümőkór, továbbá érlemeszesedés ellen, a légző-és emésztőszervek hurutos megbetegedéseinek, csúzos és köszvényes bajok, valamint vesebántalmaknál.

Figyelemre méltó jód-tartalmánál fogva főképp gyermekeknek és serdülőknek.

Borral keverve, kellemes üdítő ital gyanánt szolgál.

Tekintettel Zajzonnak Brassóhoz való közelségére, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a „Béla“ gyógyásványvizet 10 üvegenként a 10 fillérrel házhoz szállíthatom.

Megrendelések még aznap eszközölhetnek.

Központi raktár és kutkezelőség: Brassó, Tehénpiac 3. Telefon: 469.

Teljes tisztelettel:

Schuster Lajos

ásványviz kezelő.

Országos iparegyesület által kitüntetett nagy ezüst éremmel!

Krisztián József és fia

keresztény katolikus cég.

A pécsi fűszekesegyház és számtalan plebánia szállítója.

Alapítottott: 1880-ban.

Méhviaszgyertyagyár P é c s.

Főüzlet: Szigeti ország-út 3.

Fiókiüzlet: Jókai-tér 9.

Ajánlja a Főtisztelendő papság figyelmébe preparált, füstnélküli méhviaszgyertyáit.

**A Brassói
Népszövetségi Takaré- és Hitelszövetkezet
a kis emberek
takarékpénztára.**

Brassó, Kolostor-u. 23. I. emelet.

Egy üzletrész ára 30 korona,
ami 20 filléres részletekben
3 év alatt törleszthető. — —

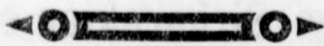
Elfogad kis takarékbetéteket.
Kölcsönt nyújt előnyös fel-
tételek mellett. : : : :

Nyitva minden szerdán és szombaton d. u. 4 órától 6 óráig.

FIGYELEM!!

**Égető Testvérek
könyvnyomdája**

Kolostor-u. 29. sz. alatt van.

**1912. október hónapban Kapu-utca 45. szám alá
helyeztetik át.**